

מלכודת - פתאים בסיני

היערכותו הנוכחית של צה"ל בסיני הופכת את זירת הלחימה הפוטנציאלית בדרום למלכודת. היא מצמצמת את מרחב זירת הלחימה ומונעת מכוחות צה"ל את ניצול היתרונות שלהם בקרבות התנועה

הביטחוניים והפוליטיים של ישראל, היינו: לא זו בלבד שישראל משיגה הפדר פוליטי בחזית המצרית בעיקבות נסיגה מסיני ופרוץ, אלא שהסדר זה משולב בהגדרת כושר ההכרעה של צה"ל לעומת הצבא המצרי, ותוך חידוש צה"ל ממלכודת הפתאים של היערכותו הכריזתית, היערכות נחותה ומוטעית, שחלק מן המוגבלות החמורות שהיא מטיחה ע"י צה"ל יוצג בכתבה זו.

אם נהוג, איפוא, להציג את היחס בין גורם המוטיב וואציה"ל לגורם הפיתוי" ביחס הפוך, שבו ככל שגדל הוויתור הטריטוריאלי שעמו ישראל מוכנה להשלים, כן קטנה המוטיוואציה הערבית לצאת למלחמה נגד ישראל

יזרת בתכונת זו, שנפתחה בהצגת התיזה כי היערי כוח צה"ל מאחרי סיני מפרזו עדיפה על היערכותו הנוכחית בחזית המצרית, אינה מתעלמת מכך שחזית זו הינה, כיום — הן מבחינת העוצמה הצבאית הערבית הפורטנציאלית, הן מבחינת קירבה לאיזורי הלב של המדינה והן מבחינת האוריינטציות הפוליטית של העומדים מאחריה — חזית מישנית לחזית המורחית. העובדה שסידרה זו נפתחה בניחות משמעויותיה של נסיגה ישראלית בסיני, אינה מעידה על עמדת בכורה המיוחסת לחזית המצרית או על הנחה שהסדר יציב מצריישראלית יהיה אפשרי. הפיירה מתמקדת תחינה בחזית זו, משום שבה נוצרה השלמה נדירה בין האינטרסים

ההיערכות תגביל

קרבות תנועה

המשמעותיות הצבאיות של היחס בין כמות הכוחות לבין מרחב הלחימה, היינו של צפיפות זירות הלחימה, כמעט שלא הטרידו איש בצה"ל עד למלחמת 67, שכן, ככל שהדבר אמור בחזית המצרית, היחס בין היקף הכוחות המצריים לבין מרחב היערכותם בסיני מנע יצירת הרווייה גבוהה של זירות הלחימה הפוטנציאליות. בעיקבות מלחמת 67 התחוללו שלשה שינויים, אשר תודות להם הצליחו המצרים, שלא במתכוון להשיג הרווייה גבוהה ביותר של מרחבי הלחימה עם צה"ל, הן במערכות נשק, הן בביצורים והן בכוח-אדם. ראשית, מרחב זירת הלחימה עם צה"ל צומצם באופן דראסטי, כך שבעוד מלחמת 67 התנהלה בכל מרחב סיני המשתרע מן הקו הירוק ועד לתעלת סואץ, הרי מלחמת 73 התנהלה ב"אזורי-לחימה מצומצם משני צידי תעלת סואץ. שנית, חל גידול משמעותי ביותר בהיקף כוחותיו של הצבא המצרי, שלישי, תוצאות המלחמה הניעו את המצרים להציב את צבאם כולו באיזורי העימות עם ישראל. שדוש התפתחויות אלה, ובאופן מבריע זו המתויחסת להצטמצמות מרחב זירת הלחימה, יצרו מצב שבו, לקראת מלחמת 73, היתה ישראל חייבת לנהל קרבות הבקעה ושחיקה תרסניים כאחת מזירות הקרב הצפופות מורי תר בעולם.

מאת

שאבי-תמיר

גם אם הבין מישור במטכ"ל הישראלי, לפני מלחמת 73, את השלכותיו של שינוי זה ואת המיגבלות שהוא מטיל על צה"ל, הרי הבנת זו לא תורגמה לשפת המעשה. אך אם ניתן להבין כשלי-תפיסה זה לפני מלחמת 73, הרי אי-הבנתו לנוכח תוצאות המלחמה, ובעיקר אופן התנהגותו, מהווה אבסורד צבאי. שכן במאונן-הכוחות בין ישראל ומצריים, שבו נחיתותה הכמותית של ישראל ועליונותה בקרבות תנועה הן שניים ממרכיביו הבסיסיים והיציבים ביותר, נודעת לצפיפות זירות-הלחימה משמעות אסטרטגית ואופראטיווית, שהתעלמות ממנה עלולה לגרום מלחמה מוטעית.

במאונן-כוחות כזה הגידול בצפיפות זירות-הלחימה פועל בהכרח לרעת ישראל, שהיא הצד הסובל מנחיתות כמותית אך הנהנה מעליונות בקרבות-תנועה.

החסרון שבצפיפות

זירות-הלחימה

ני אפקטיים, הכרוכים בגידול הצפיפות, פועלים לטובת הצבא המצרי: ראשית, הטרינספורמציה של העליונות הכמותית ברמה האסטרטגית לעליונות כמותית ברמה האופראטיווית, עומדת ביחס ישר לצפיפות זירת הלחימה.

היינו: ככל שזירת הלחימה צפופה יותר, כן גדלות אפשרויותיו של הצבא המצרי לתרי גם את עליונותו הכמותית מן הרמה האסטרטגית לרמה האופראטיווית, לאמור: מן הרמה של יחסי-הכוחות הערוכים בשר-היחידות

מור של צה"ל נע לעבר תעלת-סואץ במלחמת יום-כיפור